

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Égész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy hónapra . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.
 A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főér 1828. sz.) barmintve küldendő.
Előfizethető helyben:
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatásban. (Főér 1828. sz. alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasonló petit sorúrt 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések a közlő útjának áron vételenek fel. Bélyeg díj minden külön bejelölésért 30 kr.
 Hirdetést vagy közlőút magában foglaló újsághoz 50 kr.
 Nyilvántartási költségek minden petit sorra 50 krajczár.
 Hirdetéseket felvételre a szerkesztőségben és kiadóhivatásban. Főér 1828. sz. alatti.)
 Kéziratok nem adtnak vissza.

Muszká kegyelet.

Debreczen, július 12.

(K.B.) A magyar hujdosók idegen földben porladoznak s a magyar nemzetben nincsen annyi kegyelet, hogy szent hamvaitak hazaszállítsa. A barbár muszka sokkal több kegyelettel viseltetik azon fiaí iránt, kik külföldön hunytak el az orosz érdekek szolgálatában, nyugvó helyeiket emlékkövel jelöli meg, sőt egyeseket haza is szállítanak szent Oroszországba.

A Munkácson 1849-bent elhunyt s a munkácsi temetőben nyugvó Palitzin orosz tábornok hamvait e napokban exhumálják s nagy katonai pompával szállítják haza. Hogy a pompa minél nagyobb legyen, képviselve lesz a hamvak elszállításánál a cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség is.

Ha ez csak pusztá udvariassági tény lenne, ha csak arról volna szó, hogy egy idegen állam vitéz katonájának, ki nyílt csatában harcrolva hullott el, a mi katonáink is megadják a végtisztességet: ez esetben nem lehetne kifogást tenni a munkácsi katonai gyászünnepély ellen; de midőn azt tapasztaljuk, hogy a mi katonáinknak ezt a kegyeletet csupán a muszka irányában szabad gyakorolni, más alkalommal pedig el vannak tiltva a kegyelet értelmeinek kinyilvánításától, már akkor más szempontból itéljük meg az esetet s úgy tünik föl előttünk az egész dolog, mintha Ausztria és Magyarország Oroszországnak vazallusa lenne s nem szokott udvariasságból, hanem köteleességből ünnepelné a rég porladó orosz katonáit!

Palitzin tábornokról, kit most a cs. és kir. közös hadsereg bandájának gyászindulója mellett kísérik végső útjára, valami nagy tetteket nem jegyzett föl a történet. Nevét ma már alig tudta valaki, sőt mi magyarok még azt se tudjuk bizonyosan, hogy tábornok volt-e, vagy csak ezredes. Nem is a csatáitól hallt hősit halált, hanem a kolera fosztotta meg tőle a vitéz orosz hadsereget, mely azon veszélynek volt kitéve, hogy mind

egy szálg elpusztul kolerában és vérhasban. (Nár volt tehát annyira sietni a világiosi fegyverletétele!) Palitzint éppen úgy elfeledték, mint a debreczeni fűvészkertben nyugvó Mencsikoff orosz herceget, ki szintén a kolera áldozatává lett s kinek ma már fejfája sincs, sirhalma is úgy behorpadt, hogy ma'nap rá se lehet találni a hercegi sirra. Az exhumálás elevevitte föl a Palitzin emléket, más külföldben a mai nemzedék azt se tudta volna, hogy létezett-e valaha ilyen nevű orosz katoná. Ha azonban a muszka emlékeznek rá s haza akarják vinni, ám tegyék, nincsen ellene semmi kifogásunk. Azt se bánjuk, ha orosz szentté kanonizálják.

Nekünk debreczenieknek az ellen se lenne kifogásunk, ha Mencsikoff orosz herceg hamvait elszállítanák a fűvészkertből. Sőt azt is megtennők, hogy a város költségén, vagy közadakozás útján ásátnók fel a hamvakat, csak vigyék innen minél hamarabb. De azt már nem tennők meg, hogy oda állanak a fúnérátorok közé, valamint azt se néznők jó szemmel, ha a debreczeni katonákat oda rendelnek a végtisztességre s a debreczeni katonabanda, melynek a Kossuth-nóta játszását tiltották, eljátszaná a muszka herceg exhumálásánál az orosz császári himnuszt, melynek hangjai mellett vérbe fojtották a magyar szabadságot!

Munkácson azonban mindez megtörténik, mert így akarják ezt a monarchia legnagyobb hatalmassága, a közös hadügyminiszter, és a Bécsből kommandírozott magyar honvédelmi miniszter. A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség tagjai gyászfátyolos lobogók alatt vonulnak ki, a lobogókat meghajlítják az orosz katoná koporsója előtt, a fegyverekkel tisztelegnek s sortűzet adnak, a katonabanda pedig szivreható gyászdalokat játszik. Az ünnepély híret megviszik az orosz czárnak is, ki kegyelmesen meg lesz elégedve Ausztria és Magyarországgal, melynek egyik felét elődje letiporta, hogy a másik felét megmenthesse. Ime, most mindkét fél halálával viszozozza ezt! Nagyon szép ünnepély lesz az! Re-

méljük, hogy a magyar kormány, mely távol maradt az aradi és budavári ünnepélyektől, szintén képviselteti magát. Az is megtörténhetik, hogy a munkácsi vár udvarán, hol egykor Zrinyi Ilona oszta parancsait, bankettet rendeznek az Oroszországból érkező tiszték és a muszka-vezetők tiszteletére s toasztokat mondanak a muszka czárra, kinek elődje nem engedte meg, hogy a rebellis magyarok győzedelmeskedjenek, hanem letiporta s vérbírák és hóhérok kezébe szolgáltatva az istentelen rebelleket!

Illo tehát, hogy a m. kir. honvédség is — persze pusztá udvariasságból és katonai szokásból — ünnepelje az orosz czár vitéz katonáját, kinek szintén része volt Magyarország letiprásában, a magyar függetlenség elnyomásában!

Nem marad el az ünnepély erkölcsi haszna katonáinkra nézve. Katonáink, ugy a közöshadseregbeliek, mint a honvédek, kik tulajdonképen egy alkotmányos monarchia katonái lennének, megtanulhatják a munkácsi ünnepélyből, hogy nekik nem szabad ünnepelni azokat, kik az alkotmányért és szabadságért küzdöttek, hanem azokat ünnepelni, kik az alkotmányt és szabadságot eltiporták — köteleességük!

A beregi ruthén nép pedig, mely tanuja lesz az ünnepélyeknek, igazat fog azokat fogadni azon ámitóknak, kik azt hirdetik, hogy az orosz czár egész Európa ura, mert ime az orosz czárnak még egy holt katonája előtt is meghajolnak az osztrák és magyar lobogók!

A czár markába nevet és ordókat küld Bauer és Fejérváry uraknak, kik ilyen szépen előkészítik a második muszka inváziót!

BELFÖLD.

Kohl Medárd apátsága. Pár hét előtt híre jött, hogy Kohl Medárd dr., a hercegprímás életmentő titkára, közelebb elnyeri a felkü apátságot. A hír valószágon alapul és az apátságot — mely a szent Benedek rendé — a rend fogja kintételekben adományozni dr. k tagjának.

Békésmege adóssága. Békés-Csabaról írják, hogy Békésmege mostan nagy-

szó, a kik nem tudják előre, mit fognak egymásban találni és elviselhető lesz-e az élet együtt a sirig?

Ez így nem maradhat, ezen változtatni kell!

Ezért ragadjuk meg a polgári házasság eszméjét, mint mentőt és ohajtánok szívünk-ből, hogy a kat. egyház is néznie türelmesebb szemmel az átalakulás e korszakát.

Majd leírja, mily szépen kiegyezhető a kath. hittel, hogy feladva e részben minden beleszólást, a házasságkötés és felbontás jogát az államnak engedje át; ez kormányozza a családok külső viszonyait, az egyház pedig ezek lelki benső világát.

Tartozik mindenki a kor követelményeit figyelembe venni és az áramlatnak utat engedni, mert különben elsodorná. Ez elől az egyház se menekülhet, a mennyiben az emberi sorsot érinti és itt engednie kell — az emberszeretet nevében.

Ha polgári házasság akar lenni, akkor legyen minden mást kizárólag, egységesen, minden felekezetre nézve kötelező; a felbontási jog fántartásával.

Csak így felelhet meg hivatásának.

De ha az a békés kiegyelési mód a kath. egyháznál végleg hajótörést szenvedne, az emberszerető Jézus isteni tanaihoz függélekül ragasztott dogmák merev szikláján, — akkor helyezkedjék a társadalom értelmisége a maga álláspontjára s követelje kormányától a polgári házasságot. A kormány és a hon atyái pedig emelkedjenek a kor magaslatára és minden erőt maguk körül csoportosítva, minden lehetést megmozdítva, igyekezzenek az átalakulást keresztül vinni.

szabásu hitelműveletet bonyolít le: a vármegye 24 községének adósságát konvertálják egyszerré. Az összes adósság két és fél millió frt és ebből a legnagyobb tartozás 760.000 frt Békésmege, legkisebb összeggel: 800 forinttal Balfalva község tartozik. Het község adósságmentes.

Palitzin exhumálása. Palitzin orosz tábornok porait Munkácson e hó 15-én exhumálják. Ugyanekkor odaérkeztek Varsóból Palitzin unokáöcsese katonái deputációval. Ungvárról pedig megjelenik a közös hadsereg egy százada egy tábornok és egy ezredes vezetésével, katonai zenekarral és egy honvéd zászlóaljjal.

Az udvarhelymegyei főispán felmentése. A király Török Albertet, Udvarhelyvármegye főispánját, ezen állásától saját kérelmére felmentette.

KÜLFÖLD.

Szobor orosz katonáknak. Az orosz-török háborúban elesett orosz katonák emléksobrának leleplezése aug. elsején lesz a Konstantinápolyhoz közel fekvő Galataria tengerparti faluban. A szobor mauzóleum alakú és talapzatába, mely igen magas, orosz katonát fognak építeni, melynek sirjában a csatában elesett katonák helyeztetnek el, kiknek tetemei eddig Törökország 92 helységében feküdtek. — A szobor Peskof orosz ezredes, katonai attaché terve szerint épül.

A pápa ajándéka a montenegrói fejedelemnek. A pápa Miklós fejedelemnek szlav nyelvű, galoglit írással Rómában nyomtatott miscskönyvet küldött ajándékba.

Nemzetországból. Berlin, jul. 11. A szocziáldemokraták sürgős indítványt terjesztettek a birodalmi gyűléshez, hogy a Herbert képviselő ellen folytatban levő bünyádi eljárást az ülészak tartamára függeszessék fel. A keresztény szocziálisták New-Sztettinben Stöckert jelölik az antiszemita Förster ellenében.

A khedive Konstantinápolyban. A szultán, mint Konstantinápolyból távratozak, a legnagyobb ünnepséggel külön kihallgatáson fogadta Abbas pasát, az egyiptomi khedivét. A fogadásnál a nagyvezír és legfőbb udvari méltóságok ott voltak. Az ünnepies fogadás után a szultán magánkihallgatáson fogadta a khedivét. Ezután a khedive az ortakjói kioszkba hajtatott, a hol a követségek első dragománjai leadtak névjegyeiket.

Szaporodnak az elmebetegok.

A napokban nyilvánosságra jött, hogy egy a lipótmeezi, mint az angyalföldi tébolyda megtelt, — egyik sem fogadhat be több beteget.

Rettentő jelenség ez magában véve is

A szibériai olombányakból.

— Egy fogoly iratai —

»A szibériai olombányakból« című alatt egy érdekes könyv jelent meg Budapesten, a »Pallas« irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

A kötet Vaszilij Jakszakovnak, a III Sándor czár megöletésben való bünrészeség címűen örökös kényszerunkára írt orosz tanárnak, a számkivetés útjában uton utólen talált papir rongyocskákra, olomdarbakkal titkon írt leveleit és rajzait tartalmazza, a melyek megrázó dolgokat közölnek az olvasóval az orosz igazságszolgáltatásról, a száműzöttekkel a számkivetés útján és az olombányákban való verléző bánásmódról s egyáltalában az oroszországi állapotokról a művelt világ előtt a legutóbbi időkig sikeresen titkolt legsötétebb részleteiről.

Vaszilij fakszakovot tíz esztendővel ez előtt, 1882. jan. elején egy gazdag fiatal orosz hölgyvel történt esküvője után a lakodalomból kihívatta s menyasszonyának és a lakadalmas népek tudta nélkül mindenféle ürügy alatt a rendőrségre esalta az orosz titkos rendőrség három küldött tagja. Itt belöktek egy ezellába, testéről a frakkot letépték s kezét lábát békőba verték a börtönoszlogek. — Nem is igen hallgatták meg védelmét, hanem egy levél alapján — a melyet Kibalsics nihilista a czár megöletésénél használt bombák készítője intézett volt hozzá, — halálra ítélték.

A büntetést a czár életfogytig tartó bányamunkára változtatta. Jakszakovot, aki azt állítja leveleiben, hogy ő nem volt nihilista, legtöbnyire gyalgyszerrel, a száműzöttek kara-

A „DEBRECZENI“ TÁRZAJA.

Egy nő a polgári házasságról.

(Szokolay Hermin könyvéből.)

»A társadalmi élet átalakulása« czimen egy kilenczven lapra terjedő munka jelent meg Kaposvárott Szokolay Herminnél. E munka mint annyi más, ugyszólván nyomtalanul tünt el a szennázásos napi események árjában. Pedig érdekes munka, megérdemelné a komolyabb méltatást. A könyv érdekességét nagyban növeli az is, hogy egy nő szól a polgári házasság kérdéséhez.

Mindenek előtt a házás életéről szól:

»A boldogság nem terem meg magától — ugymond — mint a vad gyümölcs. Ugy kell azt a különböző anyagokból összeállítani, mint az épületeket és pedig tömör egészségre, ha nem akarjuk, hogy az épület idő előtt a nyakunkra szakadjon. Ezt pedig csak váltóvetve lehet elérni. Legbiztosabb alapkövei: a szeretet, munkásság, őszinteség, becsületesség.«

»Hogy a házasság kockakajáték — így szól tovább — az régen elmondott dolog. De hogy minden korban költött, még a késői házasságnak is lehet tiszteletet szerezni, az az igaz. — Attól függ, hogy a czél tisztességes volt-e?«

Tisztességtelen ott a czél, bármely korban jött is létre a viszony: hol az tekintet nélkül a másik fél érdekeire, a kölcsönös vonzalomra, onzöleg, pusztán, egyoldalulag kötött viszony, épen egyoldalú érdekenél fogva, már magában hordja az átkot.«

»Az állam és egyházak viszonya a há-

zasság-kötésnél« czimű fejezetben így emlékezik meg az irónó a polgári házasságról:

»A polgári házasság eszméje leginkább szült visszatetszést a kath. egyház körében, pedig egy kis jóakarattal igen szépen ki lehet az ellentéteket egyenliteni.

Magam is buzgó kath. nő vagyok, ki rajongok hitemért, és mégis lelkesült híve vagyok a polgári házasságnak; mert hosszú megfigyelés közben volt alkalmam ennek előnyeit, a miennknek pedig hátrányait megismerni. Abban a korban vagyok, hogy én már annak jótéményeit nem fogom élvezni, tehát nem a saját érdekek vezérelt, midőn e kis munkám megírásához fogtam.

Az emberi élet sokféle lelki nyomora indította erre a komoly észlelő és az adta a tollat kezébe, hogy a nyomás alatt szenvedő emberség nevében főlészóljon.

Legutóbb egy szó indította meg a szomorító harczt az egyház és állam közt, ez a szó így hangzik: örök re. Ez indítja meg viszont a társadalom harczt az egyház ellen, mert ez az egy szó hordja magában sokszor egy egész élet nyomorát.

Ez a szó üzi ki lassanként a katolika egyház kebeléből a hivatást és apasztalja ijesztő mérvben azok számát és a súlyos szó előlérsét kéri már évtizedek óta sok-sok boldogtalan ember.

Nem jogosult tehát a megindított harc az egyház részéről, mert családok szenvednek miatta.

Örökre határozni emberek sorsa fölött e néhány percz alatt! Összezuza a lelket ez a fogalom, törpének érzi magát a gyöngye ember ellenében és elcsügged a gondolatánál, mi minden mehet végbe a kijelölt örökkevalóság alatt . . . Hiszen két ember viszonyáról van

...ekben reszesült és legelőnebb
 ...nek örvendő
GNAC
Levich István
 ...
 ...
 ...
és TÁRSA
 ...
BEERSDORFBAN Bécs mellett.
 ...
lek tromos rendszerét,
 ...
Hengerszéküket ...
Gepüket ...
Turbinákat ...
Gáz- és petróleum motorokat
Frictiós kapesokat és dyna-
mométereket. (289.)

DÁJA
 ...
KARTYÁKAT,
és ETAPOKAT.
árakon.

és ha az ember elgondolja, hogy azok a szerencsétlenek, a kiket elmekörhöz visznek, csak tízed-tizenötöd részét képezik az ország betegeinek, igazán elborzad.

Nem kórházaink kevés voltan akadunk meg, Európa nyugati államai mind jobban gondoskodnak elmebetegeikről, mint a miénk, hanem főképen azon, hogy jászti aranyban szaporodik az orvosi tudományra, apólasra szoruló száma, a mi azonban nemcsak nálunk van így, hanem mindenütt.

A társadalomnak ugyszólván minden rétege foglalkozik most a két tébolyda igazgatóságának a vezetésével. Találgatják, mi lehet a kórházak túltömött-egének oka, hogy van az, hogy az elmebetegek az ideig meg szaporodtak stb.

Egy főv. hírlapíró felkereste dr. Moravcsik E. egyetemi tanárt, kiváló elmeorvosunkat s hosszan beszélgetett vele az elmekörhöz terjedésének legutóbbi fölmért momentumairól.

A jeles tudós, mindenekelőtt megjegyezte, hogy Európa nyugati államaiban mindenütt több gondot fordítanak az elmebetegekre, mint Magyarországon. Németországban 46,855,704 lakosra százhuszonegy nyilvános, száztizennygy magán elmeegyház van; a magánintézetekben 1890-ben 12,883, a nyilvánosokban 42,751 elmebeteget ápolnak. — Bajorországban 5,420,109 lakosa volt 1890-ben. Erre van Bajorországban tizenegy nyilvános- és hat magán-gyógyintézet, a melyekben összesen hat-tötefezer ember talál évente gyógyító, ápoló kezet. Az osztrák tartományokban 15,497,877 lakosra tizenkilenc nyilvános, öt magánintézet van, kilencszázötven betegét ápolnak bennük. Svájcban 2,200,130 lakosra tizenhat nyilvános és tizenegy magán gyógyintézetet találunk negyzezerkilencszáz-ötven beteggel. Francia-, Angol-, Olaszországban is aránytalanul több gondot ad a kormány az elmebetegek elhelyezésére, mint nálunk, mert Magyarországon az 1890-iki népszámlálás adatai szerint való 13,749,603 lakosra összesen három nagyobb (Angyalföld, Lipótmező, N.-Szeben), két kisebb (budapesti és kolozsvári elmeegyházi klinika) nyilvános, egy-két magánintézet van csak; ezeken kívül számításba néhány vidéki kórházat vehetnünk, a melyekben néhány elmebeteget is ápolnak.

Mind összevéve, — alig helyezhetünk el több beteg háromezernél, ezekből ketezer jut az angyalföldi, Lipótmézeli és nagyszombati nyilvános elmekörházakra.

Ápolás, gyógyítás nélkül marad nálunk legalább huszonegy, huszónégyezer elmebeteg, mert például 1880-ban huszonnégyezerkeresztény huszonegy volt nálunk az elmebetegek száma s ez a szám azóta nem hogy csökkent volna, hanem évről-évre emelkedett.

A legutóbbi népszámlálás erre vonatkozó adatai nem jutottak még kezébe, s így konkrét feleletet nem adhat a szaporodása nézve, de elég az, hogy a szám emelkedett. Igaz, hogy a huszonnégy, harmincezer elmebeteg nem mind örült, fele, sőt valamivel több felénél csak hülye, de ezek is nagyon rászorulnak az orvosi kezelésre.

Az elmeegyházak szaporításának kérdése régóta felszínre is van, terveztek már azt is, hogy Székes-Fehérvárról új kórházat

építenek, legutóbb pedig azt, hogy a két budapesti intézetet bővítték ki, de eddig semmiféle irányban nem tettek határozott lépést.

Pedig ez rendkívül egeő kérdéssé kezd válni, nemcsak azért, mert a szerencsétlenek száma emelkedik, de azért is, mert be van bizonyítva, hogy az országban előforduló bűntények nagyon nagy részét a felvigyázás nélkül, szabadon a nép között járó hülyék, vagy egész elmebetegek követik el.

Ezeket aztán hiába sújtja az igazság vas-vesszeje, hiába csukják őket börtönbe; ha szabadságukat visszanyerik, megint gyújtogatnak, lopnak, esetleg gyilkolnak, meg nem tudják felfogni a bűn súlya nagyságát. Legutóbb is volt erre példa, hogy egy fiatal ember két ízben két lopásért, egyszer betörésértült a hüvösön s alig hogy kikerült a fogságból, újra lopott, még pedig ugyanazon a napon két helyről.

Belgiumban, Angolországban, Amerikában az elmekörházak mellett egész kolóniák vannak berendezve, bűnös, rosszindulatú elmebetegek ápolására, a kik munkájukkal busásan megkeresik azt a pénzt, a mit az állam rájuk fordít.

A csöndes, jóindulatú betegeket több helyen ugynevezett családi ápolásban részesítetik az állam. Fizet érték valami csekélységet egyes családoknak, a kik dolgoztathatnak is a betegekkel s így anyagi veszteség nélkül vállaltatják el azok ápolását. Csak hogy ez olyan államban lehetséges, a hol a köznép s az a család, a mely elvállalja, nem gynyártágnak nezi az elmebeteget, hanem szerencsétlen embertársának.

Attérve a betegség terjedésének okaira, Moravcsik tanár a következőket mondotta:

Talan a legnagyobb hiba ebben a tekintetben az iskolát terheli. Jó része a szerencsétleneknek a betegség csirját ott veszi magába, mikor gyakran képességeit igazán megfejítő szellemi munka mellett sem ideje, sem módja nincs arra, hogy fáradságának megfelelő üdülesben, pihenésben részesüljön. Iskolai oktatásunk mellől hiányzik a kellő testi mozgás. S az, a ki az elmebetegség csirját örökölte, s a mi nem ritka eset, vagy a ki csak kevésbé inklinalis erre, a helyett, hogy szerencsés nevelkedése alatt a bajból kivergődne, még melyekben súlyos be.

Ennek a szükséges üdülesnek a hiányában szenved általában, különösen nagy városokban a társadalom is. Nincs időnk a mozgásra, nem ismerjük azokat a mulatságokat, a melyek valóban üdütenek. Azt a kevés időt, a mit munkával nem töltenek, kávéházakban, vendéglőkben morzsolják el az emberek.

Rendkívül sok fekete kávé, még több egyéb az egészségre káros, szeszese italt fogyasztanak el. Ezek között legkárosabbak, és föltétlenül veszedelmesek az alkoholt tartalmazó különféle pálinkák.

Azután meg napról-napra szaporodik a munka, több teher nehezedik az emberekre, különösen a szellemi munkásokra, a kiknek sorából nagy arányban szedi a veszedelmes kórság áldozatait s ha meg akarnak élni, a folyton fokozódó igényeket valamelyest kiakarják elégíteni, még a testi és lelki fáradság ki-pihenésére föltétlenül szükséges időt sem fordíthatják tisztán erre, mesterségesen kell izgatniok magukat, hogy a lélek, míg az élet

robotját le nem dolgozta, friseségét, rugékonyságát megtartsa. Jó része az emberiségnek ki se alussza magát, mert minél több ideje marad szük — egy ideig — annál több ideje marad a munkára, annál jobban kielegítheti társadalmi állásának, a kornak megfelelő, le nem alkudható igényeit.

Az egész oktatási rendszernek és a jelen egész társadalomnak más utra kell térnie, hogy az évről-évre rohamosabban terjedő elmekörháznak minél előbb elejét vegye.

Tanítsák a gyermeket, de ne feledkezzenek meg a lélek mellett a testről sem és ne siessen a társadalom úgy élni, a hogy siene támaszon akkora tényeket tagjaival et, ne támaszon akkora tényeket tagjaival szemben, hogy ezek a természet kéréllhetlen törvényeinek végzetes, szerencsétlen következményekkel járó kiját-zására kényszerüljenek.

Határidő-naptár.

Jul 15. Kereskedő ifjak dalkörének dalestélye a Margit-fürdőben.

Jul 22. Zilahy Gyula művész-estélye a Margit-fürdőben.

Jul 26. Debreczen-f. ahonyi vasut r. társaság közgyűlése.

Jul 27. Városi közgyűlés.

Aug 27. A függetlenség párt nyári táncvigalma a Margit-fürdőben.

Ujdonságok.

* A főrendiház reformja Nagyváradon. Nagyvárad város csütörtöki közgyűlésén fogja tárgyalni Debreczen város törvényhatóságának azon ismertetését, melyben kéri a főrendiház reformját sürgető határozatának pártolását. Azonban a közgyűlést megelőzőleg a jogügyi bizottság fogja megvitálni a kérdést s ennek eredményeként javaslatot terjeszt a törvényhatóság elé.

* Tűzfelügyelők. Az ország minden részében előforduló gyakori tüzesetekre való tekintettel, Hieronymi belügyminiszter a legszigorubb intézkedéseket akarja foganatosítani a kormány tűzrendészeti rendelkezésének végrehajtása érdekében. A belügyminiszter négy tűzrendészeti kerületet akar létesíteni az országban s mindegyik kerületbe egy-egy tűzfelügyelőt akar kinevezni. A tűzfelügyelői állásokra a miniszter négy országgyűlési képviselőt akar kinevezni, a kik a tűzfelügyelők elmeletileg és gyakorlatilag hosszabb idő óta foglalkoznak.

* Az ipartörvény reformja. A nyiregyházi ipartestület közgyűlésének határozatához képest feliratot intézett a képviselőházhoz, a melyben bőséges indoklással az 1884. évi XVII-ik törvényzikk több irányban való módosítására: szükségét bizonyítja. — Az ipartestület kéri: 1-ször az ipartestületek általában és kötelezőleg leendő szervezésének elrendelését; 2-ször az ipartestületeknek elsőfokú iparhatósági jogokkal leendő felruházását. — Teljes önkormányzati jogot iparügyekben. 3-szor törvénybe iktatását annak, hogy iparengedélyek csak oly egyének részére adhatók ki, a kik e célból szervezendő szakbizottságok előtt vizsgát tesznek és képesítettek 4-szer, hogy az az egyén, a ki egy ipar gyakorlására képesítettnek nyilvánított, ha

Mennyi veritek, mennyi sóhajtás, mennyi átok tapad ehhez a jövdelemhez! Hogy a robbanásnál hany emberélet vész oda a föld alá időnként, arról nem igen szoktak jelentést tenni a feleslegnek, valamint arról sem, hogy mit szenvednek azok az emberek, a kik csámkányal szétverik, targonczával elhordják, a föld alól kiszalítják, a kohóba viszik és értékesíthető anyagá dolgozzák a földalatti hegyeket. Avagy melyik bányafelügyelő merné kitenni magát annak az eshetőségnek, hogy pár hónap múlva a saját foglyai közé kerüljön? Pétervároitt ugyanis, a jelentésbe foglalt legcsekélyebb czélzást az elítelték türelmetlen helyzetére, a régi rene ellen való lázadásnak tekintik és a jelentést tevő megköszönheti, ha tapintatlanságáért csak elmozdítták az állásától. Így beszéltek itt.

Órákon át hordottam szakadatlanul a követ a felső tárnaba, a legelső pillanattól kezdve, mindaddig, a míg ki nem merültem. A harmadik-negyedik fordulónál karjaim elzsibadtak a súlyos teher alatt, testemen pedig a lenn uralkodó mély hideg daczára, kiveret az izzadság s átvedvesült ruhám külseje ott rajtam megfagyott.

Panasz nélkül végeztem azért a munkát a mécslámpákkal világított sötétben, nem tudva, vajon elmult-e már a nap s elérkezett-e a pihenés órája? Végül összerogytam.

Az örök kezdetben azt hitték, hogy ma-kacsodom, tehát az ostorhoz folyamodtak. De hogyha már nem volt erőm! Ott hagyták a földön elaléva, véresre verve s annyit sem tettek, hogy targonczammat leoldják rólam egy-két negyedóra, a míg magamat kipihenem, vagy legalább erőm egy része visszatér.

Igy tettek a többiekkel is, a kik a munkából kidőltek.

Soká feküdtünk a földön tehetetlenül. — Az alsó tárnából tompán hangzott a pörly-csapások zaja, a leghajtó kerék zörgése, az agyonkintott nőfogyókó sírása, a férfiak nehézelegzetele és jaj-szava, itt-ott egy-

ez iparán kívül még más ipart is kíván üzni, azt csak azon esetre tehesse, ha ezen másik iparból is szakvizsgát tesz. — 5-ször ki-mondását annak, hogy a segéd munkások könyvébe, az iparospolgári beszéletszavának szent-sége mellett, azoknak erkölcsi magaviseletéről, szorgalmáról és képességéről is bejegyzéseket tessen. — 6-szor elrendelését annak, hogy a segéd munkások munkanapokon műhelyen kívül ne csavaroghassanak. 7-szer a vásártartási jogok rendezését olyképpen, hogy országos vásárok tartása csakis oly népesebb városokban, melyek egy vidék központján vannak — és egy megyében legfeljebb 4-5 helyen enged-tessek meg.

* Telefonkiszasszony szerzetese. Nálunk a telefonkiszasszony immár fogalomra vált s az ember önkénytelenül így szól bele a fonba: — Kiszasszony kérem... Sőt az ember néha ismeretlenül szerelmet is vall a telefonon keresztül s kérdezteti a vilamos dróton: — Hogy hívják, édes nagyság? Micsi, Ilka, Olga? Es szóké a haza? Ennek a telefon-romantikának Rigi és Luzern között immár vége van, mert — mint onnan írják — a rigi-i nagy vendéglőket Luzernnel összekö-ző telefontal, melynek fő-huzala Klösterliug megye, a kikapcsolás szolgálatát a kapuczi-nusok végzik: komoly fekete csuhás alakok, a kiket Dominicusnak, Joannesnek és Franciscusnak hívnak, nem Micsinek, Ilkának vagy Olának és fejükön nincsenek aranyos, göndör hajszálak, csak szürke, kibortyolt tonzura.

Az ügyvédbojtárok jutalma. Amint az aradi kereskedelmi bank bünperének tárgyalásáról hazáért iródjába a bank jogi képviselője Wiedenfeld dr. — maga köré gyűjtötte az íródjaja személyzetét.

— Uraim! Önök igen szorgalmasan viselték magukat e mozgalmas napokban, — mondá. — Tessék — jutalmul. — s ezzel mindeniknek egy-egy összehajtott papírost adott át. Az íródszemélyzet izgatol-tan bontotta fel a papírokat s az ünnepélyes pillanattól komoly arczok egyszerre széthuzódtak a látvány miatt.

A jutalom egy-egy hateres frös utólvány volt — a bukott kereskedelmi bank papírjaiból.

* Lenyelte a felesége fülét. A romániai Krajovában közbizséd tárgya most az a házassági dráma, a melyet egy bukaresti lap ír le: A. T. krajovai fiatal földbirtokos öt évvel ezelőtt feleségül vette dr. F. jászti orvos rendkívüli szép leányát. — Az ifjú pár a ferj birtokán telepedett le s meglehetősen nyeres élték. — Alig két évi házasság után azonban gonosz nyelvek sugtak bugta-k ferj körül s az asszonyt kikapósának festették le előtte. A fiatal ferj egy napot menyét egy krajovai bojjárral találta együtt. Azonnal értesítette erről a fiát, a ki kint volt birtokán. — Természetesen sietve tért haza. Berohant felesége szobájába és dühösen ugrott az asz-szonyra és orrába harapott. Az asszony rémes sikoltására befutott a szobába a cselédés, mielőtt azonban elválaszthaták volna a dula-kodokat egymástól, a vér által elvakult ember lehárapta a felesége fülét és lenyelte. A rend-leharapta a felesége fülét és lenyelte. A rend-őrség megérkezésekor az asszony félholtan letartóztatott. A fogházban hányattott adtak be neki, a hogy corpus delictit megszeressék. Az ügy, mely az egész várost rendkívül felizgatta, nemsokára a törvényszék elé kerül.

* Dalestély. zó egyesületének di- az e hó 15-én rendez- bak, a kánkulai hos- galommal folyának. — csak néhány héttel e- telve szabatosan elő- ottani közönség elis- ezüst serleggel jutni- ra hallhatjuk élvezet- oly gyakran kedemes- segnek. A meghívott nagyobb figyelem da- tak — de arra igen- nek L e i d e n f r o- dulai.

* Porosz de- Három tanár vezetés- nak a csorbai fűrdő- deak érkezett a cso- rreggel 4 órakor elind- megmásására, honn- tek vissza, elég jó- touristák százával e- bai to megtekintése- országnak nevezik e- lyet a magyar közö- az utóbbi években k- Tatra-vidék terra in- zönség előtt.

* Puky Gyn- tábla elnöke, tegnapi- eltszótott Nagyvárad- ság idejét megkezdte- István kir. táblai t- tesíteni.

* Előkészítő még e hó 27-ikén va- E tárgyban most van Degenfeld főispán el- előkészítő gyűlés le-

* Fizetés fe- örök és hajduk eset- szintén tárgyalas- tartandó jog s penzi- tásba van ugyanis h- és városi hajduk fiz-

* Új tanács. S z a b o Jozsef, a s- tól berendelt új tana- idejének letelte után új állását a helybeli-

* A szerle- asszony állott ma e- előtt, kik a kispiacz- dulakodásba elégyet- densnek pedig egy- indító oka, ki iran- ego szerelmet táplál- tettek. — A kerüle- biztos, ki egyszer- volt az éjél elmélaz- után: E z t a s z e- botjával ütötte hozzá-

* A csolnak előtt nagyon kedvelt- reczeni közönségnek- gyon elhanyagolt, az- galottságnak örvend- járnak ki estenkint, meit. Kar, hogy a d- fel nem karolja e- kellemesen lehet az

ványához láncozva, Szibéria keleti részének olombányába toloncozolták. — Két esz- tendéig dolgozott a bányában, denéhez sor- sátt nem bírta tovább; bányatól ereje meg- törött s a boldogtalan ember kiszüvedett. — a nélkül, hogy övétől elbucszhatott volna Leveleit Balhalev György, egy nálánál jóval fiatalabb elítelt hozta magával, a kinek sikerült megszöknie s az iratokat egy nem ré- gen Budapesten tartozkodott ismerőséhez juttatnia.

Ez az utóbbi iratokat magyarra fordította s három levelet néhány hóval ezelőtt közbe is tett egyik fővárosi napilap hasábján.

A többi iratok, mintegy huszonhárom levél, a most megjelent kötetben először lát- nak napvilágot.

A leveleket Jakszakov részint nejehez, részint a jelenlegi czarhoz intézte. — A megrendítő tartalma levelek közül közülük azt, melyet az Algaszi völgyi alsó tárnában 1883 decz. 28-iki kelettel írt a szerencsétlen fogoly.

Fulasztó és dermesztően hideg volt a lég odalenn. A lámpák alig pislogtak, mi pedig minden lélegzetvételnél egész mellünkét kénytelenek voltunk teleszíni, — hogy any- nyi élenyhoz juthassunk, a mennyi mellett vérkeringésünk a rendes körutat egyszer meg- teheti.

Alacsony boltív alatt haladtunk előre. — A darabos, üreges falak tele voltak dércsilagokkal, a föld pedig befagyott tö- csákból állt mindenütt. — Néhány szó- lépéssel odább száraz, kemény talaj következett és a bolthajtás is magasabb lón. — Itt voltunk az alsó tárnában, utolsó börtö- nünkben.

Először is egy teremforma üregbe vezettk. Az üreg ki volt világítva. Egyik sar- kában különféle szerszámok, feszítő vasak, csákányok, tompa pörlyök, a másik sarkában

egymásra halmazott láncozók áll- lottak.

A bányabiztos, a ki a föld alatt az egész bánya területén teljhatalommal van felruházva, egyenkint átveti bennünket. Az élethosszig tartó kényszermunkára ítélteteket külön állí- tottak. Ezek között voltam én is, ezek között volt Balhalev is. Lábaikhoz oda erősítették egy-egy targonczának a láncazt lakattal. — úgy, hogy a targonczát lépten-nyomon magunkkal kellett czipelnünk. — Valainkra csakányt akasztottak, de azután mégis csak visszavették. — Abban állapotok meg, hogy egyelőre csupán érzéket hordatnak velünk.

Mikor már mindannyian fel voltunk szerelve, — elindultunk a bányának mi- velés alatt álló részébe. — Göröngyös ta- laljon tolluk magunk előtt targonczáinkat, míg végre elérjük a kijelölt helyet — két örnek a vezetésére és egyszermind felügye- lete alatt.

Tizenöt-husz elítelt ontotta csakány- nyal, meg a pörlyölivel az érczes követ egy- széles síkatorban, a robbanások nyomán. — Az érczes kő nagy tömegben hevert a földön és a csakányoknak, meg a pörlyölőknek az ap- rózás volt a feladata. — Azokat a fog- lyokat, a kik velünk jöttek s csak néhány évre terjedt a büntetésük, a földarabolt tömegnek a targonczákba helyezése alkalmazták.

Az érczeskő, a mint azóta megtudtam, nem csupán olmot, hanem ezüstöt is tar- talmaz. — Csakhogy ez az ezüst nagyon kevés.

Ezer font olmot kell bányászni és kivá- lasztani, hogy tíz font ezüsthöz juthasson a czár magánkincstára. Egyéb irant a bányának minden jövedelme a czár privátjövdelemet ké- pezi és ez elég gazdag jövedelem, mindenesre- nagyobb összeg annál, a melyet a kényszer- munkákra elkölt nem a czár, hanem az állam kőzkinestára.

* Gyászjelen- jelentést vették: Ros- Irén mint szülő, Je- rokonok nevében is- felejtethen kis fiú- Sándorkának folyó- rövid szenvedés utá- bekövetkezett csend- halottunk porrézei 3- órákor fognak, az es- szerint, a domb-utca- a Kossuth-utczai sír- helyeztetni. Vigizató- ösmerőseinket bánat- Debreczen 1893. júli-

* Fiume-De- mennyire meg volt- fogadtatással, annak- tak. Ma kaptuk meg- tanár által szerkeszt- című fümei magyart- má, mely hosszasan- ben töltött napokkal- többek közt — köve- kat Debreczen város- don, fenynyel, pompá- szeretettel fogadta, a- bizonynal minden fe- törölhetetlenül örökl- Debreczenből való e- kal kezd: »Mintha- volna el, úgy érezt- metropolis tornyai el- szélén. E ly hangon- szu tudósítás. Körsz- jelenti, hogy Kamme- mester a margitszige- a »Budapesti Hírlap- »szavakat, sőt a legna- nyilatkozott az ált- gyökeres magyar lak- pontjáról, Debreczen- kell tartanunk, hogy- tényleg nem felelt m-

* Személyi főszekesztője, orvos- dóbe utazott, hol f-

* Porosz de- Három tanár vezetés- nak a csorbai fűrdő- deak érkezett a cso- rreggel 4 órakor elind- megmásására, honn- tek vissza, elég jó- touristák százával e- bai to megtekintése- országnak nevezik e- lyet a magyar közö- az utóbbi években k- Tatra-vidék terra in- zönség előtt.

* Dalestély. zó egyesületének di- az e hó 15-én rendez- bak, a kánkulai hos- galommal folyának. — csak néhány héttel e- telve szabatosan elő- ottani közönség elis- ezüst serleggel jutni- ra hallhatjuk élvezet- oly gyakran kedemes- segnek. A meghívott nagyobb figyelem da- tak — de arra igen- nek L e i d e n f r o- dulai.

* Puky Gyn- tábla elnöke, tegnapi- eltszótott Nagyvárad- ság idejét megkezdte- István kir. táblai t- tesíteni.

* Előkészítő még e hó 27-ikén va- E tárgyban most van Degenfeld főispán el- előkészítő gyűlés le-

* Fizetés fe- örök és hajduk eset- szintén tárgyalas- tartandó jog s penzi- tásba van ugyanis h- és városi hajduk fiz-

* Új tanács. S z a b o Jozsef, a s- tól berendelt új tana- idejének letelte után új állását a helybeli-

* A szerle- asszony állott ma e- előtt, kik a kispiacz- dulakodásba elégyet- densnek pedig egy- indító oka, ki iran- ego szerelmet táplál- tettek. — A kerüle- biztos, ki egyszer- volt az éjél elmélaz- után: E z t a s z e- botjával ütötte hozzá-

* A csolnak előtt nagyon kedvelt- reczeni közönségnek- gyon elhanyagolt, az- galottságnak örvend- járnak ki estenkint, meit. Kar, hogy a d- fel nem karolja e- kellemesen lehet az

... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...

Előzetes közlések a városi rendőrök részéről.
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...

Előzetes közlések a városi rendőrök részéről.
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...

Előzetes közlések a városi rendőrök részéről.
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...

Előzetes közlések a városi rendőrök részéről.
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...

Előzetes közlések a városi rendőrök részéről.
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...
 ... az a tény, hogy meg van a ...

* Gyászjelentés. A következő gyászjelentést tették: Roncsik Lajos és neje Walter Irén mint szülők, Jenő mint testvér, számos rokonok nevében fájdalmas szívvel jelentik felejthetlen kis fiúknak, illetve testvérenek Sándorkának folyó hó 11-én délután 4 órakor rövid szenvedés után, életének 9-ik évében bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves kis halottunk porrézei folyó hó 13-án délután 3 órakor fognak, az ev. ref. egyház szertartása szerint, a domb-utcai 113-dik számú háztól, a Kossuth-utcai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Végtszesség tétellel rokonainkat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. — Debreczen 1893. Július 11. Béke poraira.

* Fiume—Debreczen. Hogy a fiumei menekültek meg voltak elegendő a debreczeni fogadtatással, annak már szamitalan jelet adták. Ma kaptuk meg a Körösi Sándor fiumei tanár által szerkesztett „Magyar Tegepart-című fiumei magyar lap legközelebbi számát, mely hosszasan foglalkozik a Debreczenben töltött napokkal. Bevezető soraiban — többek közt — következőleg ír: „Polgártársainkat Debreczen város fejedelmeket megilló módon, fényvel, pompával s valódi benső testvéri szeretettel fogadta, mely fogadtatásnak emléke bizonyít minden fiumei polgár lelkeben eltorzított örökké meg fog maradni.” A Debreczenből való elutazás leírását a szavakkal kezdi: „Mintha tündérországot hagytuk volna el, úgy éreztük magunkat, midőn a metropolis tornyai eltűntek a szemhatár ködös szelén.” Ily hangon van tartva az egész hosszú tudósítás. Körösi Sándor e lapban is ki-jelenti, hogy Kammermayer budapesti polgármester a margitszigeti banketten nem mondta a „Budapesti Hírlap” által neki tulajdonított szavakat, sőt a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott az alföld fővárosáról, „a tősgyökeres magyar lakosság és műveltség központjáról, Debreczenről.” Ma már bizonyosnak kell tartanunk, hogy a „Bp. Hp.” tudósítása tényleg nem felelt meg a valódi ságnak!

* Személyi hír. Szinay Gyula, lapunk főszerkesztője, orvosi tanácsra a karlsruhi fürdőbe utazott, hol 4 hetet fog tölteni.

* Porosz deákok a csorbai tónál. Három tanár vezetése alatt — írják lapunknak a csorbai fürdőből — 28 danczgi porosz deák érkezett a csorbai fürdőbe. F. hó 10-én reggel 4 órakor elindultak a Tenger-szem-csucs megmászására, honnan d. u. 5 órakor érkeztek vissza, elég jó kondícióban. Különbőn a turisták százával érkeznek a misztikus csorbai tó megtekintésére és sokan méltán meserőszágnak nevezik a csoda-szép vidéket, melyet a magyar közönség nagyobb számmal csak az utóbbi években látogat. Nem régen még a Tatra-vidék terra incognita volt a magyar közönség előtt.

* Dalestély. A kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre által szombaton, az az é hó 15-én rendezendő dalestélyre a próbák, a kánikulai hőség dacára, kettőzött szorgalommal folynak. A fiatal tőrekők dalkör csak néhány héttel ezelőtt lón Szatmárt kitüntetve szabatosan előadott dalait, ahol is az ottani közönség elismerése jeléül egy értékes ezüst serleggel jutalmazta meg. Szombaton újra hallhatjuk élvezetes dalait, melyekkel már oly gyakran kellemes estéket szerzett a közönségnek. A meghívók szétküldték, akik a legnagyobb figyelem dacára meghívót nem kaptak — de arra igényt tartanak, sziveskedjenek Leidenfrost Armin elnökhöz fordulni.

* Puky Gyula, a debreczeni kir. ítélő tábla elnöke, tegnap délután a 3 órai vonattal elutazott Nagyváradra, hogy két hávi szabadság idejét megkezdje. — Tavólléte alatt Szeghd Istvan kir. tablai tanácsnok fogja helyettesíteni.

* Előkészítő gyűlés. Irtauk már, hogy még é hó 27-iken városi közgyűlés fog tartatni. E tárgyban most szombaton, é hó 15-iken gróf Degenfeld főispán elnökelete alatt közgyűlést előkészítő gyűlés lesz a városban.

* Fizetés felemelés. A városi rendőrök és hajduk csekely fizetésének felemelése szánt tárgyalás alá kerül a ma délután tartandó jog s pénzügyi bizottság ülésén. Kialásba van ugyanis helyezve, hogy a rendőrök és városi hajduk fizetése felemeltek.

* Új tanácsjegyző a kir. táblán. Szabó József, a szatmari kir. járásbírósgót berendelt új tanácsjegyző, albíró, szabadságidejének letelte után a jövő hóban foglalja el új állását a helybeli kir. ítélőtáblán.

* A szerelem miatt. Két csavargó asszony állott ma a lík kerületi kapitányság előtt, kik a kispáczen nézet eltérése, később dudakodásba eleyedtek. — Az egész incidensnek pedig egy pálinkás csavargó volt az indító oka, ki irant mindket asszony szive egész szerelmet táplált. A két asszonyt megbüntették. — A kerület érdemes és fiatal polgári biztosa, ki egyszersmind orpheumi inspektors után: E z t a szerelem t evé: és vas botjával ütötte hozzá a taktust.

* A csolnákázó tó, mely évekkal ezelőtt nagyon kedvelt mulató helye volt a debreczeni közönségnek, de melyet később nagyon elhanyagolt, az idén újra nagyobb látogatottságnak örvend. — Egész kis karavánok járnak ki estenkint, élvezni a csolnákázás örömeit. Kár, hogy a debreczeni közönség jobban fel nem karolja a mulató helyet, hol igen kellemesen lehet az időt eltölteni.

* Vizsgálat közegészségi szempontból. Felhívjuk a házigazdák figyelmét arra tényre, hogy a rendőrség még é héten megkezdte az udvarok s közutak vizsgálatát s szigoruan bünteti azon gazdákat, a kik udvaruk tisztántartására csekély gondot fordítanak. Ugyancsak vizsgálatot tart a rendőrség tűzrendészeti szempontból is s elrendeli, hogy minden háznál vizes hordók legyenek készletben, tüzesetek netalán bekövetkezésére. Debreczen közegészségi s közbiztonsága elvárja, hogy az üdös intézkedéseket a gazdák saját jól felfogott érdekében is megtartsák, s az övő rendeleteknek eleget tegyenek.

* Mennyit költenek Párisban divatcikkekre. A női kalap-ípar Párisban naponta 10.000 munkásnőt foglalkoztat, a kik ügyességükhöz mérten 75-500 frankot keresnek havonként. — Ennek az egyetlen divatágknak évi forgalmát 30 millió frankra becsülik. — Majdnem ugyanannyira rug a csinált virágok ipara, mely 8000 személyt foglalkoztat, a kik 800 párisi üzlet számára dolgoznak. Disztriklakt 15 millió frank foly be. Ezeket azonban felülmulja a fehérműipar, a mennyiben Párisban naponként 100.000 frankot adnak ki fehérműekért. Ez óriási összeg részben abban leri magyarázatát, hogy Párisban kevés fehérműt mosnak odahaza, hanem annak tisztítása házon kívül történik, még pedig vegyi szerekkel, a melyek nagyon rongálják a fehérműt. A fehérmű tisztítás tízezer férfinak és közel százezer nőnek ad kenyeret. — De a fényűzés is nagy szerepet játszik a főnebbi összegben, mert nem ritka az e-et, hogy egy-egy fehérmű-kelengye 50.000 frankba kerül. A legnagyobb tért foglalják el a divat birodalmában a női szabónők, a kiknek száma Párisban 5000 s ezek — nem számítva bele a Bon Marché, Louvre és hasonló nagy áruházak számára, valamint az otthon dolgozó munkásnőket. — 80.000 asszonyt és leányt foglalkoztatnak, évi forgalmuk pedig 300 millió frankra rug.

* Elíte nyári táncmulatság. A városunkban a hold évdára is itt maradt előkelő családok váltva azon működnék, hogy az annyira unalmas időszakot különböző mulatságokkal fűszerezzék. Mint halljuk, é hó 17-ikére a „Margit-fürdőben” lényes nyári táncmulatság rendezését vették tervbe ifjak. A teljesen zárkózott táncmulatság olyan forma muri lenne, mint a milyenek a teli batyu bálok szoktak lenni. — Előre láthatólag a kedélyesnek igérkező táncmulatságra még messze helyen nyaralók is meglátogatnák Debreczent.

* Szabadságolások a kir. ítélő táblán. A kir. ítélő tábla kezelő, segéd hivatali személyezete é hó másodikán kezdte meg a szabadságolásokat és pedig július és augusztus hónapokban felváltva a következők. E hóban 28 napi szabadságra mentek: Seipel Sándor iroda igazgató. Brinke Ede iroda tiszt. Deák Ferenc. Jézernitzky Janos irnokok. Augusztus hóban szabadságoltak: Torocka Kálmán iroda tiszt, Lengyel József, Nagy Ant., Fleskó György, Gaal Lajos irnokok.

* Fegyvergyakorlat. A helybeli illetőségű tartalékos honvéd gyalogosi katonák mintegy 113-an augusztus hó 21-ikére fegyvergyakorlatra hivattak. A behívottak meghívó jegyeket átvehettek a katonagyószálynál. A gyakorlatok 28 napig fognak tartani.

* Katonai botrány Balassagyarmaton. A legnagyobb mértékben megbotránkoztató katonai brutális történet Balassagyarmaton é hónap 8-ikán. Az eset annál sajnálatosabb, mert magyar honvédszektöröl van szó, a kik artadon polgárvert ontottak s nem atallottak egy gyöngé asszony ellen is kardjuk használni. A botrányt okozó honvéd tisztek ugyan erősen ittas állapotban voltak, deezt éppen nem lehet nekik mentő körülményül betudni, akiknek minden körülmények közt meg kell övniük a katonatiszti becsületet. Az esetről magyaról a következőket írják: A balassagyarmati Zrínyi-sörházban július 8-ikán zeneestély volt s a kerti helyiség zfulóság mellett előkelő közönséggel. Az egyik asztalnál egy nagyobb társaság foglalt helyet, közlük B. kereskedő fiatal nejevel. A szemkötő levő asztalnál ült Barna Béla hadnagy Szabó főhadnaggyal, erősen beborozott állapotban s később melléjük telepedett több más katonatiszt is. Az est folyamán Barna hadnagy több oly kifejezéssel elt, mely a jelenlétű asszonyoknak az arcukba kergette a vért, mely kifejezéseknek czelja azonban csak az volt, hogy Barna hadnagy B. kereskedőbe beleköthessen, de a nyugodt temperamentum ember nemán túrté a részeg tisztt intulzusát. Ezt látva Barna Béla hadnagy, egy pinczért asztalához szóllított s B. kereskedőre mutatva, a következőket kiáltotta a pinczérnek: — Mondd meg annak a kutyafulű zsidónak, hogy ne tátsa rám a száját.

Erre a sértésre B. kereskedő nejevel és az egész asztaltársasággal együtt eltávozott. — Barna hadnagy és Szabó főhadnagy azonban a társaság után indult, szitkozódva ugy, hogy az üldözött emberek valóságban bemenekültek B. kereskedőnek szemközti levő házába. Barna hadnagy ekkor a ház előtt éktelenül káromkodva járt fel s alá és a járó-kelők közül többeket ezzel a szavakkal állított meg: — Ki vagy te kutya?

Egy közeli dohánytőzsdéből épp akkor lépett ki Perl Sándor kereskedő. Szabó főhadnagy és Barna hadnagy a gyanulánul haladó embert karjánál megfogták és a fentebbi kérdéssel álltak utját. A megámadott arra kérte a tiszteket, hogy hagyják békében. — Nem bántottam én az urakat — tette hozzá és tovább akart menni.

Barna főhadnagy erre kirántotta kardját. — Hallgass kutya, — ordította, — mert szétvagdalalak!

Perl Sándor erre kirántotta magát a két tisztt közül s menekülni akart, miközben Barna hadnagy éles kardjával feleje sujtott s jobb kezének két ujját elvágta. Perl segélykiáltására szemben levő lakásból kirohant a neje s a tisztek s férje közé vetette magát, mire Szabó főhadnagy is kardot rántott a szegény védteletlen asszonyt a kard lapjával a galgafőbe verte. Az összesereglettek közül többen a sörházban levő honvéd őrnagyhöz futó tak, hogy neki a történetkörül jelentést tegyék.

Az őrnagy azonnal közbelépett, a mi megakadályozta a további verengést, de Barna hadnagy még mindig kergetődzött az összesereglett közönség közt. Ezt a jelenetet a balassagyarmati rendőrkapitány felfegyverzett rendőreivel tetlenül nézte végig. A közönség közül többen a kaszárnyába szaladtak, hogy segítségül hívják az őrséget, de a kaszárnyába nem eresztették be a népet.

A nép éppen vissza akart innét térni, midőn előjük szaladt kivont karddal Szabó főhadnagy és alarmirozva a katonaságot, egy csapatot szuronyt szegyezve indított a futó polgárok után. Ezalatt Barna hadnagyot igyekeztek többen a sörcsarnok előtt lefegyverezni, de siker nélkül. Mikorra az őrséget vegre megérkezett és körülfogta a hadnagyot, ez még az őrségnél is ellene szegült s kivont karddal állva a katonák elebe, ezt kiáltotta feléjük: — Lőjtek le!

A zavar erre a jelenetre csak nőtt. A közönség látva az őrséget tetetlenségét, abozgolni kezdett. Egy valaki a levegőbe süttöte revolverét. A durranás hallatára Barna hadnagy felkiáltott: — Lőj le engem!

— Csak nem hagyak lelőni ilyen bagázs-népség előtt — felelt neki Szabó főhadnagy. — Itt nincs bagázs! kiáltott a közönség, mire Szabó főhadnagy kivont karddal ugrott a tömeg közé s szavakkal: — Takarodjatok, mert tüzet vezénylek!

— Ebben a kritikus pillanatban lépett csak közbe a városi rendőrkapitány és most már egyesült erővel lefogták Barna Béla hadnagyot s behurcolták a kaszárnyába.

— Az eset miatt a városban óriási nagy a felhaborodás. A honvédelmi minisztert távirati uton értesítették a botrányról.

Különfélek.

20 tüzoltó halála. Londonba távirják a „Reuter-ügynök” nek Chicagóból: A kiállítás közelében egy raktár légegett. — Az égő ház tetete beszakadt, minek következtében 20 tüzoltó a lángokban lelte halálát, 5 másikat egy bedőlő torony összezúzott és 60 ember megsebesült. A kar felmúló dolárra rug. A kiállítási épületek srtelenek maradtak.

— Tizenket hétig felakasztva. Karlsbad-ból írják: Körülbél három hónap előtt eltűnt Proce Ernő asztalos segéd, a ki Müller Ferenc asztalosmesternel volt alkalmazva. Rendes, dolgos ember volt, de az utóbbi időben az elmezavar jelei mutatkoztak rajta. Keresték mindenfelé, de nem találtak. A napokban egyik fürdővendég, a ki a karlsbadi kurát használja, elment s tálnai a Kotloch fenyes hegyre. A mikor már jól bent volt a sűrűben, borzasztó nehéz szag ütötte meg az orrát. Utána nézett s látta, hogy egy kis fenyoján egy férfi holteste van felakasztva, mely már teljesen feloszlatnak indult. A fején alig látszott már a hus s az egész testet ezer és ezer féreg borította. Jelentést tett a rendőrségnek, a mely ezután megállapította, hogy az öngyilkos nem más, mint a három hónap előtt eltűnt Proce Ernő asztalos segéd.

Munkács város s az ezredéves ünnep. A milleniumi megünneplése ügyében bizottságot küldött ki nemrégiben Munkács város képviselőtestülete hogy készítsen javaslatot s azt terjessze be mihamarabb, A bizottság már eljart a dolgában s olyan czélszerű javaslatlall állott elő a képviselőtestület legutolsó gyűlésén, hogy azt egész terjedelmében elfogadták. A javaslat szerint Munkács városa a következőképpen üli meg, illetve teszi emlékeztetése a milleniumot: A város közepétől a püspöki kertén at sugárutat készít a város, melynek Agpád vezér útja lesz a neve. A főbb utcákat újbol kikövezi s aszfalt-gyalogjáróval látják el, a városházat kitépitik, a varost esatornazzak, a Hegyes- fele felken új bazart építenek, behozzák a villamos világitást, az állandó színházra nézve kezességet vállalnak, az elagott városi szegények részére menedékházat építenek s nepekonyhat állítanak. Az Árpád szobor föllállítását azért nem vette föl a bizottság javaslatok közé, mert annak létesítését a törvényhozástól várja a város.

— Az ajulás bacillusai. Remboldt dr. egy berlini orvosi szaklapban érdekes példát hoz fel arra, hogy az iskolában mennyire megvan a pszichikai ragályosság. Egy lányisko-

labán megtörtént, hogy egy növendék minden különös ok nélkül elájult és pár perc múlva a legőbb növendék szintén elájult, nehány jajgatva, reszkette panaszolta, hogy rosszulvan. A láma és zavar elhallatszotta a szomszédosztályba is és egy tizenhárom éves leányon itt is idegességi rohamok voltak észrevehető. A megérkező orvos negyven leány közül tizet ájtalt, mintegy alomban fekvé talált. Rázás, kiáltás nem használt; a többiek sápadtan, reszkette jajgatva nézték az ájtaltakat, a kiket ezután a hidegvíz magához térített. Délután valamennyien egészségesen tértek vissza, anélkül, hogy az ájtulás és idegességüknek csak legkevesebb is ártott volna.

József főherczeg aranylelete. József főherczeg, a ki megvette a Cirivenica mellett levő 6si Frangepán-várat, az ősi vár helyébe kastélyt épített, melyben azok a katonatisztek, a kiknek tengeri fürdőt kell használniok, lakást és ellátást fognak kapni. A régi vár lebontása közben nagyobb mennyiségű régi arany-és ezüstpénzt találtak. A régi pénzeket, melyek a tizenhetedik századból valók, Alesuthra küldték a főherczegnek.

Amerikai párbaj. A napokban Magyarországból, Szend közszégből Bécsbe érkezett Langer Farkas kereskedő és az „Arany szarvas”-ban vett szállást. E hónap 7-én este Langer szállására érkezve meghagyta a szobaleányt, hogy másnap későn költse fel. A leány reggel tíz órakor akarta felkölni Langert, de kopogtatására választ nem kapott. Tizenkét órakor a szobajátó még mindig zárva volt, de ekkor a leány már bejelentette a dolgot a tulajdonosnak, a ki rendőrral törtette föl az ajtót. Langert halva találták, revolverrel lötte magát agyon. Egy hátrahagyott levelében Langer azt írja, hogy amerikai párbaj készítette az öngyilkosságára. Ez az ok azonban nem valószínű. Langer mindössze harminczegy éves volt.

TÖRVÉNYSZÉK.

Aranygalléros számár. Szemző Károly bács megyei gazdag nagybirtokos megismerkedett a szegedi államfőházzal, a mely az oláh pópákon kívül, kiárlólag urak és gavallok számára van berendezve. Szemző a fogházban egyszere összeszólalkozott Haitzingerrel, a börtönigazgatóval, a kinek egyenes, gavallok rövidséggel mondta meg a róla való véleményét: — Maga aranygalléros számár! Haitzinger a szokatlan és mindent kifejező ezim miatt becsületértési pórt indított Szemző ellen és a szegedi bíróság — 200 forint pénzbüntetésre ítélte Szemzőt.

Közgazdaság.

Közbányai srtésüzetlet.
 A srtéskereskedelmi csarnok jelentése.
 július 10.
 a) Hízzott srtés árak: I. Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronként 300—400 kigrón felül sulyban) 42.—43.— 2. Öreg közep (páronként 300—400 kigr. sulyban) 42.—43.— 3. Fialtal nehéz (páronként 320 kigrón felül sulyban) 44.—45.— 4. Fialtal közep (páronként 251—320 kigr. sulyban) 44.—45.— 5. Fialtal könnyű (páronként 250 kigrón terjedő sulyban) 44.—45.— 6. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 kigrón felül sulyban) 42.—43.— 7. Közép (páronként 220—280 kigr. sulyban) 43.—44.— 8. Könnyű (páronként 220 kigrig terjedő sulyban) 42.—44.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 kigrón felül sulyban) 43.50—44.50 10. Közép (páronként 220—260 kigr. sulyban) 43.50—44.50 11. Könnyű (páronként 220 kigrig terjedő sulyban) 43—44.— Srtés létszám: jul. 9-napiján volt készlet 193,836 darab. A hízzott srtés áletirányzata: változatlan. — Hízialni való srtés 16.— 18.— malacz (11—20 hónapos korban felhajtott) 42/4 drb.

Budapesti gabonatőzsdé. Hivatalos jegyzések július 11-én — Buza 6szre 8.—. pénz, 8.02 ár, tavaszra —. pénz — ár. Tengeri 1894. máj.—jun.-ra 5.22 pénz, 5.24 Zab tav. 6.70 pénz, 6.73 ár. — Káposztarepce aug.—zept. 15.30 pénz, 15.40 ár.

A tértítő.

Az első Wesselényiről.
 A zsidói kastély aranyos kupoláin a lenyugvó nap sugarai vakító fényben törtek meg, az alkonyi szelid zsongásban a szamosi malmok éles kerepelése vegyült. A lombos fak hosszú árnyékok vetettek a pázsitos parkra, a virágok édes illatát lehelték. Wesselényi Miklós nyugtalan léleke a természet ez ünnepeves perczében nyugodt, békés volt. Oda hajolt hájos neje ölére s érezte, hogy a mi vágya volt, az mind é kebelben öszpontosul, a mi keserűség sziveben van, az ott mind megédesül. A szilaj kedvtelésben kifáradt hatalmas férfi nyugodt volt é perczben s imádatlalt tekintett nejére, a női erények ideális alakjára. Érezte, hogy valamilyen meg mélyebben szivehez nőtt ez eszmény, mióta hite is, Istené is egy az övével!...
 Azelőtt néhány nappal tért át Cseréy Heléna a református hitre.
 A mint ott ültek ketten az óriási farkelombásra aiat, egyszerre lödbörgés verte fel a kastély esődjét s egy porlyást lovag tájékozó paripán bezagudított az udvarra.
 A lovag gyorsan közeledett a barához s szó nélkül átadott annak egy levelet, mely a

mint a czimezsről látható volt, egyik barátja küldeménye.

Wesselényi felbontá a levelet, átfutá annak tartalmát s arcát a düh vérel borította el. A hü nő, ki valódi Grangyala volt Wesselényinek, izgatottan állt fel s oda hajolt férjéhez.

— Miklós! Mi bánt újra?
— Olvasd el e sorokat s megérted. . . .
Csak ide jöjjön a reverendás ördög, mert én angyalt csinállok belőle.

Cserey Heléna mosolygva nyujtá vissza a levelet férjének.

— Ugyan, ugyan, érdemes-e ezért ugy felindulnod? Eljő, visszamegy s megvan.

— De hogy lehet egy jezsuitában anynyi bátorság, hogy a Wesselényi küszöbét átlepje?

A levélben egyik barátja értesíté Wesselényit, hogy nejenek visszatérítését eszközölni egy aranyozott jezsuitát küldenek Zsibóra Szathmárról.

Cserey Heléna birta a nőieség minden varázsát, ajkain a boszu békévé olvadt s az átok áldássá vált. Rabirta férjét, hogy nem fogja bántani a ténit.

Wesselényi megígérte, hogy nem bántja a papot, s szótalan nyugodtan járt kelt a park árnyékos utain.

Másnap megérkezett a jezsuita. Wesselényi feltűnő szíveséggel fogadta, együtt ebédelték s kedélyes tréfakkal mulattak a délutáni órákig.

No Páter, menjünk egy rövid sétára. hadd mutassam meg Önnek gazdaságomat.

— Amint parancsolja a báró ur . . .
— Az én óhajaim parancsolok — felelt röviden s határozottan Wesselényi.

A mint bejárták a terjedelmes kertet s megtekintették mindent a kastély tállyán. Wesselényi oda szólt lovászának dörgő hangján.

— Márton! Nyergeld meg a plutót és a Sámson . . .

A lovász gyorsan végezte a parancsot s elővezette a két büszke paripát, melynek nyugtalanul toporzékoltak a kastély előtt s csinos patáikkal kapálták a kavicsos talajt.

— Páter, most kimegyünk a külső birtokomra: sok érdekes nézni való van ott . . .

A pap reszketve közeledett a számára kijelölt paripához s nyájason szólta meg . . .
— Plutó, Plutó, de nyugtalan vagy!

A ló eles nyeresében tört ki: nem volt hozzá szokva az ilyen kenetteljes beszédekhez.

— Nagyságod, — szólta meg most a bárót a sápadt jezsuita, én nem lovagoltam soha sem . . . . .

— Nem? Most megtanulja azt is . . . . .

A pap látta, hogy minden ellenvetése hasztalan volna, felkapaszkodott a Plutura; alig tudták szegényt a vidám arcú lovások feltaszítani a nyeregbe.

Az egyik kezébe oda nyomták a kantárszarat, a másikba a lovaglő-korbácsot s elengedték . . . . .

A két lovat lassan indult ki a kastély udvaráról. A paripák túszkolva raktak csinos fejeket. A reverenda reszketett a páterén, a

ki szomorúan nézte a nyakából lelógó olvasót . . . . .

— Vajjon melyik segít most, az aprók vagy a nagyok?

Mikor már az utcán voltak, Wesselényi sokat jelentő arc kifejezéssel oda sűg a páternek . . . . .

— Aztán mindent próbáljon el, hogy megtéríthesse. Hát ha hatni fog rá a szónoklat varázsával . . . A hangtól sok függ.

— No, nézze meg az ember — gondolta magában a páter, míg lelke édes örömtől kacagott — ez titkon a kezemre játszik; még bizony ebből is pápistát csinállok. S már előre a püspökségről álmodott . . . . .

Furesa is volt az, őt egy oroszlan barlangjával ijesztették s ime szelid bárányok közé jutott. Tiszta dolog, hogy maga a báró is kőzre fog játszani a nagyszerű munkába. Felséges!

Ez alatt kiértek a falu végére. Itt Wesselényi egyet csettentett nyelvvel s dörgő hangján rákiáltott a két paripára.

A lovak mint egy varázs ütésre elkezdtek táncolni s árkon-bokron iramodtak a hepelhupás határon.

A páter iszenyü küzdelemben volt. Eldobta a kantárszarat, korbácsot s görcsösen karolta át a büszke ló nyakát.

Wesselényi lovaglásai irtózatossak voltak. A Sámson ismerte már ura természetét s repült céltalanul a Szamos felé . . . A Plutó túl akart tenni a brakos pajtásán s még vadabb szökéseket tett.

A páter kért, könyörgött, esdekelt e-lőbb Plutóhoz aztán minden szentekhez, utoljára Wesselényihez, a kit ijedteben szenteséges bárónak szólított.

A mint a Szamoshoz közeledtek, a két ló még jobban elvadult s horkolva iramodott a zavaros hullámokat kömpölygető folyónak.

— A páter megmerevedett a lovon, a mint látta, hogy néhány ugrással elérik a Szamost.

Wesselényi újra csettentett nyelvvel s mind a két ló egy-egy szökéssel a magas partról a folyóba ugrott.

A páter revendája kiterjedt a víz tükre s míg a lovak küzdve a hullámokkal átusztak a folyón, mint a halálra készülő halkan imádkozott.

Mikor a tulsó part iszapjába mélyedtek a lovak patái, nyugodtan lelegzett fel . . .

— Csakhogy itt vagyunk!
— No, páter — szólt Wesselényi — lát-hatja Ön hogy nagyon győnge embert bíztak meg a nagy feladattal . . . Ön még egy lovat sem képes megtéríteni.

Ezzel ott hagyta a szegény papot, ki bágyadtan, lueskosan, gyalog vándorogott tova az ismeretlen utakon . . . De e fáradságot nagyon édesnek, a tájt nagyon szépnek találta.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

MEGHIVÓ.

A „**Debreczen-Füzesabony-Ohát-Polgári h. é. vasut részvénytársaság**”

1893. évi július 26-án délelőtt 9 órakor

Debreczenben, a városháza tanácstermében

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy nyolez nappal a közgyűlést megelőzőleg, részvényeiket a társaság pénztáránál (Budapest IX. Lónyay-utca 13. sz.) letéteményezzék.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóságnak jelentése a lefolyt üzleti évről.
2. Az igazgatósági számadás és a tiszta nyereség hováfordítására vonatkozó indítvány.
3. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról és az igazgatóság által a nyereség felosztása tárgyában tett indítvány felett.
4. A mérleg megállapítása s az igazgatóság és felügyelő bizottság részére adandó felmentvény.
5. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok jelenléti jegyei értékének megállapítása.

A **Debreczen-Füzesabony-Ohát-Polgári h. é. vasut részvénytársaság igazgatósága.**

(Utányomás nem díjaztatik.)

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
teljesen ujonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:
takarékpénztári, kereskedelmi
ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánk, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a
„DEBRECZEN”,
és a szintén elterjedt **„DEBRECZENI HIRADÓ”** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába.

Hirdetések a **„DEBRECZEN”** című lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,
bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,
MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEJYZÉKEKET.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással
jutányos árakon.
Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.